

Das Klappsche Kriechverfahren

Tekst: Huub Vossen PT, MMT, Dr. Anton de Wijer

De fysiotherapie kent een lange voorgeschiedenis. Eerst in 1889 was er een groep gymnastiekleraren en heilgymnastische masseurs die zich in Nederland organiseerden in het 'Genootschap ter beoefening van de heilgymnastiek'¹. Over de periode na 1889 is in diverse geschiedenisboeken geschreven en wij blikken graag eens op een enkel punt met u terug in de tijd².

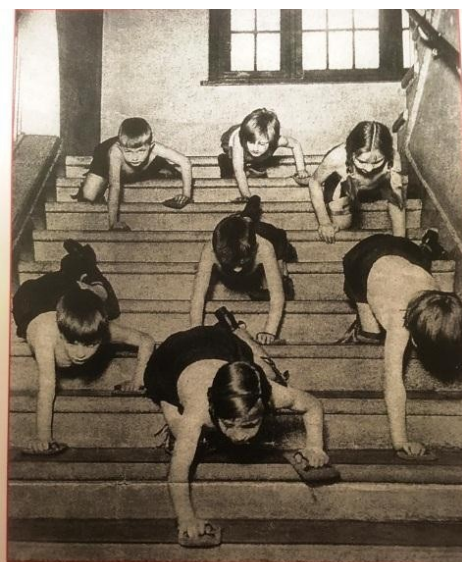

Er zijn nog heel wat fysiotherapeuten werkzaam die bijvoorbeeld haarfijn kunnen vertellen over de verplichte lesstof over het "Das Klappsche Kriechverfahren". Laten we dit eens onder de loep nemen.

Alleen al het hilarische woord "Das Klappsche Kriechverfahren" en de bijbehorende foto geeft aan wat fysiotherapeuten zich eigen moesten maken. Wat kunnen we leren van deze aanpak?

Allereerst moeten we deze aanpak in het perspectief zien van die tijd. Prof. Rudolf Klapp, chirurg van de Universiteitskliniek in Berlijn, was fel gekant tegen de agressieve operatieve aanpak vanuit de chirurgie en passieve aanpak van corsetten. Hij ontwikkelde in 1905 een oefenmethode als alternatief.

Zijn methode werd een standaard aanpak voor idiopatische skoliose en M. Scheuerman. Dat de methode in de vergetelheid raakte kwam deels door de haast militaristische manier van trainen. Zie foto 1. In Duitsland duikt echter de methode weer op in de Universiteitskliniek van Munchen waar de methode in 2007 opnieuw geïntroduceerd wordt³. In Nederland blijft het stil rondom de oefenmethodes voor skoliose in dit opzicht.

"Das Klappsche Kriechverfahren". (Bron: 100 jaar fysiotherapie in Nederland)

Foto 1. Das Klappsche Kriechverfahren

In 2017 promoveert Tom Schlösser, orthopedisch chirurg, op Idiopathic Adolescent Scoliosis en constateert dat er voornamelijk geen adequate oorzakelijke behandeling beschikbaar is en geen voorzorgmaatregelen mogelijk zijn⁴. Alhoewel de etiologie als 'multifactorieel' bestempeld wordt, constateert Schlösser dat alleen agressieve conservatieve of chirurgische behandelingen mogelijk is⁴. In het proefschrift komt oefentherapie als methode niet meer voor.

Wekunnenleren uit de geschiedenis dat Dr. Klapp, de heilgymnastiek en de latere fysiotherapie, een podium gaf om met oefenen een rol te spelen in de aanpak van Skoliose al was de uitvoering van de methode discutabel. Echter de fysiotherapie haakte af

in het verder ontwikkelen van een behandelmethode; zoals recent uit het proefschrift van Schlösser blijkt mogelijk terecht of hebben we hierin kansen laten liggen?

Wie zijn geschiedenis niet kent.....

Referenties

- 1 Genootschap ter beoefening van de heilgymnastiek, 1989. Heilgymnastische Bibliotheek, Amsterdam.
2. Bas Leijssenaar. Fysiotherapie in Nederland 1965-heden. Stichting Geschiedenis Fysiotherapie. Amersfoort 2011. ISBN 9789076285009.
3. Susanne Hirsch: Klappsches Kriechen heute - es klappt!: Eine effiziente Behandlungsmethode neu entdeckt. Richard Pflaum, München u. a. 2007. [ISBN 978-3-7905-0953-3](#).
4. Tom Schlösser. Idiopathic Adolescent Scoliosis. Proefschrift. Utrecht, 2017.